DIGITALIZACIJA ILUSTRIRANIH HRVATSKIH NOVINA I ČASOPISA IZ 19. STOLJEĆA I POČETKA 20. STOLJEĆA

MATILDA JUSTINIĆ
Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Uvod. Digitalizacija starih hrvatskih novina i časopisa, s naglaskom na one iz 19. i početka 20. stoljeća, u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu provodi se od 2005. godine u okviru redovnog programa rada NSK. Radni proces digitalizacije uključuje odabir, skeniranje (s mikrofilma ili izvornika), izradu metapodataka te objavu preslika.

Program *Zbirka ilustriranih novina i časopisa : digitalizacija ilustriranih hrvatskih novina i časopisa iz 19. stoljeća i početka 20. stoljeća.* Budući da su ilustrirane novine i časopisi vrijedan materijal koji svjedoči o hrvatskoj nakladničkoj produkciji na prijelazu 19. u 20. stoljeće te ujedno dobro komunicira sa širom javnošću radi obuhvata atraktivnih ilustracija (npr. politička karikatura, modni prilozi) u tekstu, odabrane su za poseban program digitalizacije. Cilj programa je uspostava digitalne *Zbirke ilustriranih hrvatskih novina i časopisa iz fonda NSK* kako bi se povećala njezina dostupnost široj javnosti i istraživačima. Zbirku sada čini ukupno 34 naslova (10 naslova digitaliziranih u posebnom programu, 14 u redovnom programu digitalizacije građe u NSK). Prve hrvatske novine s ilustracijama su riječke novine na talijanskom jeziku *Giornale di Fiume* iz 1865. godine, a prve ilustrirane novine na hrvatskom jeziku su dubrovačke novine *Slovinac* iz 1878. godine (digitalizirane u NSK).

ILUSTRATIVNI MATERIJAL U STARIM HRVATSKIM NOVINAMA I ČASOPISIMA NACIONALNE I SVEUČILIŠNE KNJIŽNICE U ZAGREBU

Zvekan (Zagreb. 1867), god. 1., br. 4., 1. ožujka 1867.
Uvodna ilustracija najstarijih digitaliziranih ilustriranih novina u NSK

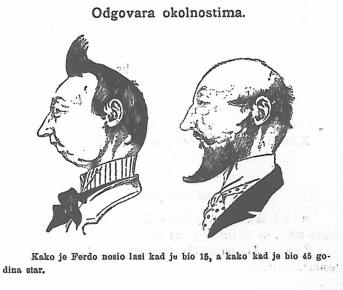

Zvekan (Zagreb. 1890), god. 6., br. 14., 15. srpnja 1895.
Karikatura uz šalu

Hrvatica, Zagreb, god 1., br. 1., 1939.
Naslovnica najmlađeg digitaliziranog ilustriranog časopisa u NSK

Hrvatica, Zagreb, god. 1., br. 6., 1939.
Fotografija uz tekst

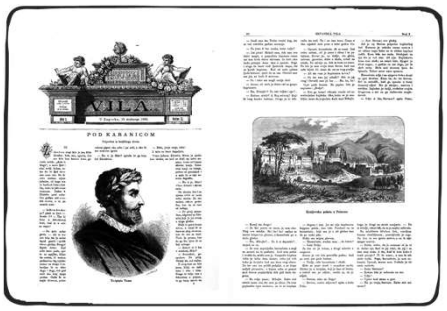

Hrvatska vila, Zagreb, god. 3., br. 2., 10. studenog 1883.
Reprodukcije grafika, već postojećih umjetničkih djela, kao ilustracije koje upotpunjuju sadržaj teksta.

Viesti kluba inžinira i arhitekata, Zagreb, god. 3., br. 2., 31. prosinca 1882.
Arhitektonski nacrt

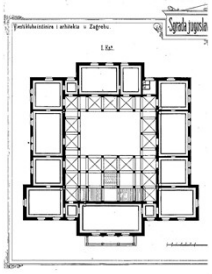

Parižka moda, Zagreb, god. 1., br. 7., 1. travnja 1895.
Otisnute grafike nastale za potrebe ilustracije teksta u časopisu.

ZAKLJUČAK

Digitalizacijom i objavom zbirke ilustriranih novina i časopisa povećava se broj digitaliziranih i dostupnih naslova iz 19. i 20. stoljeća što rezultira vrjednijim korpusom za istraživače i znanstvenike, a zbog vizualno atraktivnog sadržaja i za širu javnost. Dodatno, implementacijom dodjele URN:NBN broja na razini sveščića osigurat će trajnost poveznica objavljene građe u sustavu Digitalne zbirke NSK i u Europeani.